

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes
aliquot**

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula XI. Genus & species sunt in eodem precomento

urn:nbn:de:bsz:31-102400

de genere, affirmatur de specie, & propterea etiam non aliter consequentia valet, quàm eodem modo, quò istam Regulam supra explicavimus.

REGULA XI.

Genus & species sunt in eodem prædicamento.

I, Obstat I quod Aristoteles *Cap. de qual. circ. fin.* scribit, scientiam, quæ genus est, ad aliquid esse: species autem scientiæ, ut Grammaticam, Musicam, non esse ad aliquid, sed qualitates. Scientia enim est aliquid, nempe scibile scientia, Grammatica autem & Musica non est aliquid Grammatica aut Musica. Idem habetur *IV. Topic. c. IV. §. 8.*

II. Est, qui objicit, quod in definitionibus relatorum, & in universam in definitionibus accidentium in concretò sumatur genus alterius prædicamenti. Dicitur enim: *Pater est persona habens filium; Calidum est corpus habens calorem.* Ubi definita pertinent ad prædicamenta accidentium, pater e. c. ad relata, & calidum ad qualitatem: genera autem, nempe persona & corpus, substantiæ sunt.

III. Nihilominus simpliciter & sine exceptione docet Aristoteles; *genus & species in eodem esse prædicamento.* Ita enim scribit *IV. Top. cap. I. §. 5. Præterea videndum est, an*

NON

non in
alteru
nix &
subst
genus
corum
num an
vel bon
dem re
portet
Etenim
quoque
saliter
genus &
stantia
fit qua
piam, &
color.
IV.
sunt al
ficienti
litates
est, sic
Sunt a
muni,
tender
rum, q
bile. I
spectur

non in eadem divisione sunt genus & species, sed alterum sit substantia, alterum quale, velut nix & cygnus est substantia, album vero non est substantia, sed quale: quapropter album non est genus nivis neque cygni. Rursus scientia est in eorum numero, quæ ad aliquid referuntur, bonum autem & honestum est quale: quare bonum vel honestum non est genus scientia: quandoquidem relatorum genera ipsa quoque relata esse oportet, quemadmodum in duplo perspicere licet. Etenim multiplex, cum sit genus dupli, ipsum quoque in relatorum numero est. Et ut universaliter dicam, sub eadem divisionem oportet & genus & speciem cadere. Sive enim species sit substantia; etiam genus est substantia. Sive species sit quale quippiam; etiam genus est quale quippiam, veluti si album est quale quippiam, etiam color. Similis est aliorum ratio. Hæc Aristoteles.

IV. Quantum ad ea, quæ §. I. in contrarium sunt allata, respondeo ad i. non solum species scientia, ut Grammaticam, Musicam &c. qualitates esse, sed & scientiam, quæ earum genus est, sicuti ex cit. illo cap. de specie satis constat. Sunt autem non tantum in scientiâ in communi, sed etiam in quâlibet particulari attendenda duo: Unum est ipsa qualitas; alterum, quod refertur ad objectum, nempe scibile. Et quia vox scientiæ expressè illum respectum ad objectum significat, vocabula autem

T T

tem

tem specialia, ut Grammatica, Musica, &c. illum respectum non exprimunt, (non enim dicitur Grammatica esse alicujus Grammatica, licet dicatur alicujus scientia, nec Musica dicitur alicujus Musica, sed alicujus scientia) ideo dixit Aristoteles, scientiam, quæ genus est, non autem Grammaticam & Musicam aliasque scientiæ species esse τῶν πρὸς τὴν, ex iis, quæ sunt ad aliquid, sive relata.

V. Præterea inquit Aristoteles: *Si idem sit quale & ad aliquid, non absurdum est, utriusque generibus (prædicamentis) id connumerari.* Hinc nonnulli statuere videntur, scientiam, ut respicit objectum, simpliciter esse in prædicamentò relationis, licet aliàs etiam qualitas sit. Unde dicere oportet, scientiam esse genus, Grammaticæ v.g. & Musicæ, non ut est in prædicamentò relationis, sed ut est in prædicamentò qualitatis.

VI. Alii autem distinguunt inter *Relata secundum dici*, quibus prædicamentum τῶν πρὸς τὴν non constituitur, & inter *Relata secundum esse*. Ajuntque, scientiam esse ex numero eorum, quæ secundum dici, non verò ex numero eorum, quæ secundum esse relata & prædicamentalia sunt. Unde cum Relata secundum dici non reverà pertineant ad prædicamentum relationis; sed sint in prædicamentò aliquò rerum absolutarum, (quemad-

modu
pitu
reverà
simplic
stantia
cap. de
eti) hi
tò qual
le, que
tamen

VII.
spuere
se senti
quid re
tò Rela

VIII.
stotelis
hypoth
aliquid

tribus c
centes.
telem

Relatio
ipius f
pertine
teribus
tò reje
indequ

modum caput, licet respectum habeat ad capitatum, non tamen hujus respectus ratione revera in prædicamentò relationis est, sed simpliciter refertur ad prædicamentum substantiæ, quemadmodum ex ipsò contextu *cap. de Relat.* apud Aristotelem manifestum est) hinc scientia simpliciter in prædicamentò qualitatis collocanda est, nec respectus ille, quem ad scibile dicit, propriè erit prædicamenti Relationis.

VII. Sed hanc responsionem videntur respicere verba Aristotelis §. IV. *cit.* ubi expressè sentire videtur, scientiam non solum esse quid relativum, sed & collocari in prædicamentò Relationis.

IX. Responderi potest dupliciter: I. Aristotelis verba non esse absolute prolata, sed hypotheticè: si nimirum *idem sit quale & ad aliquid, non absurdum esse, id in utriusque generibus collocari.* Ita respondent Conimbricenses. Potest II. etiam responderi, Aristotelem referre scientiam ad prædicamentum Relationis, non quod revera & ex propria ipsius sententiâ eo pertineat, sed quia ad id pertinet juxta definitionem Relatorum à Veteribus assignatam, quam ipse in *Cap. de Relat.* rejicit, & justò latiore esse demonstrat, indeque aliam proponit:

IX. Quantum ad alterum argumentum Scheiblerus *Top. Lib. XXX. Cap. XI.* videtur admittere, genus Patris esse *personam*, & calidi *corpus*. Sed ejus responſionem alibi examinavimus. Nos dicimus, nec *personam* Patris, nec *corpus* calidi genus esse: id quod facile perspicere est ex *Reg. IIX.* ibi enim dictum est, genus rei esse totam rem, & non partem ejus, esseque solâ ratione à specie distinctum: quod nec Scheiblerus negat. At certè corpus est pars calidi, & à calidò realiter differt, cum calidum præter corpus calorem, qui à corpore realiter distinguitur, includat. Eadem ferè est ratio personæ respectu patris. Dicimus igitur, *personam* Patris, & *corpus* calidi genus non esse. Neque sequitur, *Pater definitur per personam, & calidum per corpus in casu recto. E. persona & corpus sunt genera illorum definitorum.* Nam accidentia in concretò sumpta definiti per subjectum in casu rectò & locò generis positum, jam dudum docuit Fonseca *Instit. Dial. Lib. V. cap. VI.* Vide, quæ *Disp. preced. circa Reg. VIII. §. IV. & V.* diximus. Definitionem calidi propositam tantùm esse nominalem, in confesso est, & Patrem ineptè definiti per filium aliàs diximus; id enim jam examinare hujus loci non est. Vide *Disp. sequ. XIV. Reg. IV.*

RE-

Genus

I. Per
monstra
esse gen
narum M
Genus sig
naturis p
sas, & ef
species.
entia gen
jectum a
qua sit p
sica, Phy
II. R
sam à na
telligi:
actu inte
verla in
à specie
diversa s
III. H
cundò n
versam à
nõn diff
speciebu
ratim ex